

PÉCSI BELVÁROSI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PÉCS, MEGYE UTCA 15.

Ének-zene

HELYI TANTÁRGYI TANTERV

**Általános iskolai képzésben részt vevő tanulócsoportok számára
*osztálykeretek között, az 5–8. évfolyamon***

Az ének-zene tanításának legfőbb célja a tanulók zenei anyanyelvi ismereteinek bővítése. Fontos cél továbbá, hogy a megalapozott zenei képességek *továbbfejlődjenek*. Középpontban továbbra is a zenei aktivitás, ezen belül az éneklés áll. A kerettantervben két évre vonatkozó órakeretek vannak feltüntetve, melyek a különböző órai tevékenységek egymáshoz viszonyított arányát jelzik. A tematikai egységek és a tartalmak az oktatás gyakorlatában átfedik egymást.

A Kerettanterv témakörei:

1. Zeneművek/Népdalok, műdalok
2. Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés
3. Zenei ismeretek/Zenei írás-olvasás.
4. Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés
5. Zeneművek/Zenehallgatási anyag

A Készségek fő területei: előadói, befogadói és alkotó készség, melyek a fenti témakörökön belül találhatóak. Az ének-zene tantárgy a következő módon fejleszti a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott kulcskompetenciákat:

A tanulás kompetenciái: A tanár és a tanuló együttműködésének kiemelt szerepe van az aktív tanulás kompetenciáinak kialakításában és fenntartásában, megerősítésében és továbbfejlesztésében. Ebben az ének-zenére különösen fontos szerep hárul. Az ének-zene tanulását nem a hagyományosnak tekintett tanulási módok, hanem a ráérzés, a gyakorlás (ismétlés) és az önreflexivitás támogatja. Ebből adódik, hogy a tanulásból adódó sikeresség élményként jelenik meg. Ennek az élménynek a megtapasztalása más tárgyak tanulásához is pozitívan járul hozzá.

A kommunikációs kompetenciák: Az írott és a beszélt nyelvhez hasonlóan létezik zenei anyanyelv is, mely saját szintaktikával rendelkező, hierarchikus rendszer. Ezek feldolgozása azonos agyi struktúrák által történik, ezért a zene kiválóan alkalmas az anyanyelvi és az idegen nyelvi kompetenciák fejlesztésére, illetve a beszédnehézségek enyhítésére, melyekre hatékony eszköz a ritmus és a hallásfejlesztés. Lényeges a szöveges éneklés mint verbális kommunikáció, valamint a saját, alkotó gondolatokat kifejező improvizáció. A kommunikációs készségek mélyüléséhez kapcsolódik a zeneművek elemzése, amely által a tanuló saját szavaival képes leírni a zenei folyamatokat, megérti a tágabb összefüggéseket, a zene funkcióját és kapcsolatát a világgal, amelyben létrejött, illetve a világgal, melyben aktuálisan hatást gyakorol. A tanuló így megismeri a zene mindennapi funkcióját és megtanulja értelmezni a zene médiában történő használatát is.

A digitális kompetenciák: A tanuló a digitális világban él és annak eszközeit használja mindennapjaihoz, ezért az oktatás hatékonyságát növeli, ha a pedagógus épít a tanuló ilyen irányú jártasságára. A tanuló kezében lévő mindennapos digitális eszközök alkalmasak arra is, hogy használójuk számára a zenei kommunikáció eszközei legyenek. A zenei szoftverek, alkalmazások játékosan fejlesztik az infokommunikációs kompetenciákat.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A tanuló megtapasztalja az együttműködés hatékonyságát a csoportos zenei tevékenységeken keresztül (pl. kórus), és lehetősége van véleményének, gondolatainak kinyilvánítására. Mások produkciójának tisztelettel való figyelése a különböző nézőpontok iránti toleranciáját formálja.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: Az önkifejezés, a kreativitás és a szépérzék fejlesztése keretében a tanuló a zenét sajátos nyelvként ismeri fel, mellyel képessé válik gondolatai, érzései tolmácsolására, használva az improvizáció

adta lehetőségeket is. Ezen kívül különböző kultúrák zenéjével való ismerkedés és azok társadalmi funkciójának megértése hozzájárul a komplex látásmód kifejlődéséhez.

Az ének-zene órák fontos célja a komplex élményátadás, mely a tanulót különféle tevékenységeken keresztül vonja be a zenélésbe. Ide tartozik a mozgás, koncertlátogatás, tánctanulás, a zenei anyaghoz kapcsolódó dramatikus előadások létrehozása és az órán kívüli gyűjtőmunka. A zenepedagógiai tevékenység jelentős mértékben alapoz a kortárs kulturális és zenei környezetre is, segít megérteni és feldolgozni a modern életvitelhez kapcsolódó nagy mennyiségű hangzó anyagot és megtalálni bennük a művészi értékeket. Az élményszerzés kiteljesedhet koncerteken az élő zenével történő találkozáskor, de legmagasabb fokát a iskolai minőségi kóruséneklésben érheti el.

Összességében továbbra is fontos cél, hogy tovább erősödjön a tanulóknál kulturális és társadalmi identitásuk. A művészeteket, ezen belül a zenét, mint pótolhatatlan emberi szükségletet éljék meg.

A tanár megismertethet diákjaival „kedvenc” dalokat és figyelmet kell fordítani a zenei rétegműfajok napjainkban folyamatosan változó jelenségeire is.

A felső tagozatban tanított ének-zene konkrét céljai és feladatai

1. A gyerekek felszabadultan, önfeledten, örömmel énekeljenek.
2. A magyar zenétől kiindulva vezessen az út az egyetemes zene megismeréséhez és megértéséhez.
3. Olyan általánosan művelt embereket kell képezni, akik a saját nemzeti hagyományaik ismeretével és szeretetével, értői és élvezői lesznek más népek kultúrájának is.
4. Az egységes magyar nemzeti kultúra megteremtése mellett, utat kell mutatni az őrzés és nyitás képességének kialakítására
5. A kifejező, szöveges éneklés lehetőségeivel élni kell a személyiségfejlesztés területén is (ráérzés, tolerancia, átélés, stb.).
6. A zenei anyanyelvi műveltség írásbeli lehetőségeivel, az írás-olvasás képességének fejlesztésével, az elméleti anyag folyamatos tágitásával bővüljenek az ismeretek.
7. Fejlődjön a fantázia és a memória, továbbá erősödjön és fokozódjon a zeneszeretővé válás folyamata.
8. A ritmus, mint kifejezőeszköz, annak belső átélésével váljék tudatossá (megfigyelés, utánzás, alkalmazás). Törekedjünk a ritmikában rejlő emocionális tartalom felfogására és megértésére (kognitív folyamatban).
9. A zenetörténet ismeretek elsajátításának folyamatában törekedni kell arra, hogy a gyerekek képesek legyenek elkülöníteni az egyes korokat, ismerve azok zeneszerzőit, a jellemző formákat és műfajokat, a kiemelt művek felismerésével, megnevezésével és a főtémák vokális megszólaltatásával.
10. A zenei nevelés tartalmi munkájában helyet kell adni a tantárgyi koncentrációnak, aminek segítségével megismertethetjük azokat az összefüggéseket, amelyek a művészetek fejlődése útján, meghatározott történelmi viszonyok között jöttek létre!
11. Megfelelő motiválással fokozzuk a tanulói tevékenység intenzitását a művészetekben, az iskolában, a külvilágban – a mindennapi életben, a fokozott aktivitás, kreativitás és az önállóság megalapozása, kifejlesztése érdekében.
12. Az ének-zene tanítása során fejlett esztétikai érzéket, fegyelmezett magatartást, közösségi érzést, gazdag érzelemvilágot és világnézeti-erkölcsi szemléletet kell megvilágítani, fejleszteni!
13. A zeneművészet iránti érdeklődés felkeltésével és fokozásával igényt kell kialakítani arra, hogy minden ember életének szerves részévé váljon a MUZSIKA!

Elvárások:

I. Tiszta, kifejező éneklés

1. A tiszta, szép éneklés képességének megalapozása érdekében, követeljük meg a helyes testtartás és légzés technikáját, megfelelő artikulálással a beszéd érthetőségét, kulturált-ságát és a környezet esztétikumát!
2. A tiszta intonálást, a hangmagasság biztos megtartását és az érthető szövegmondást a rendszeres hangképzéssel alapozhatjuk meg.
3. A hang-, és hallásképzés, ami a zenei írás-olvasás tudását is feltételezi, a zene hatékonyabb megismerésére, elemzésére és megszólaltatására is irányul.
4. Kifejező és átélt éneklés.

II. Magyar népzene

1. Fontos a népdalok szerkezeti felépítése, dallamvonala, hangsora, előadásmódja, stílus-rétege, azonban ezek az ismeretek csupán elméleti tények. Gondot kell fordítani a hagyományörző népnyelv és a magyar népdalok sokirányú megismerésére, hiszen zenei anyanyelvünk kultúrája: nemzeti öntudatunk hű tükre.
2. A népdalokat tudni kell földrajzilag elhelyezni. A népzenei ismeretek mellett beszélni kell az adott területen élő emberek életviteléről, szokásaikról, jellemző viseletükről, építkezésükről, munkájukról, mely ismeretek segítségével könnyebbé válik a megértés, az elsajátítás.
3. A gyermekek életében kiemelt szerepe van a játékoknak, ezért helyet kell adni a népi játékoknak – a dalokat is eljátszhatják!
4. A zene és a mozgás együttesét, kölcsönhatását tudatosítani kell, beépítve a magyar nép kultúrájába, amivel az új ismereteken túl, a kevésbé „énekes” gyerekeknek is tudunk élményt nyújtani!
5. El kell érniük, hogy a gyerekek tiszteljék és becsüljék Vikár Béla, Bartók Béla és Kodály Zoltán életét meghatározó népdalgyűjtő és rendszerező munkáját! Azonban nem szabad megfeledkezni a követőkről: Schneider Lajos, Lajtha László, Nagy Miklós, Békefi Antal, Borsai Ilona; továbbá a napjainkban is élő népzenekutatókról sem: Olsvai Imre, Barsi Ernő és Birinyi József.
6. Motiváljuk a diákokat, a lakóhelyükön vagy környékükön végzett gyűjtőmunkára, különböző szempontok megjelölésével, pl.: népdalgyűjtők, népdalok, népmesék, jellegzetes szavak, viselet, szokások, hagyományok, eszközök, stb.!

III. Elméleti ismeretek

Az általános műveltség alapjait minden diáknak biztosítani kell!. A játékok, az ötletes zenei feladatok nem riasztóan hatnak majd, hanem sikerélményt jelenthetnek.

IV. Zenetörténet, Zenehallgatás

1. Történelmi múltunk meghatározza szemléletünket s alakítja nemzeti meggyőződésünket. Feltétlenül gazdagítanunk kell, a sok vihart megélt magyarság, napjainkban felnövő nemzedékének történeti dalkincsét!
2. Fontos a történelmi háttér tanítása, megismerése, hiszen ennek függvényében élt és alkotott minden mester.
3. A tanítási órák anyagába feltétlenül be kell építeni a zeneszerzők magyar és nemzetközi kapcsolatait (pl.: Liszt Ferenc – Richard Wagner, Vajda János, Jókai Mór vagy Bartók Béla – Benny Goodman).
4. A komolyzenei művek mellett, helyet kell kapnia annak a zenének is, amelyben a gyerekek maguk is élnek, s amit sajátjuknak tartanak: történelmi rock-opera és a musical.

Az értékelés elvei:

1. A számonkérés, oldott, feszültségmentes, jó hangulatú beszélgetés.
2. Az éneklés értékelése csoportban történik.
3. A diákok is részt vesznek az értékelésben, ami biztonságot ad számukra, továbbá növeli a felelősségüket és önbizalmukat!
4. Értékeljük az órai aktivitást, a megfigyelések elemzésében való részvételt, a kottázási gyakorlatok elvégzését, a kezdeményezett gyűjtőmunka eredményét, valamint félévente a füzetvezetést!
5. A zenei műveltség felmérése céljából „KI NYER MA?” játékot értékelünk!

5–8. évfolyam

A következő fejlesztési célokat segíti az ének-zene tantárgy kerettanterve: erkölcsi nevelés, nemzeti öntudat és hazafias nevelés, állampolgárságra, demokráciára nevelés, az önismeret és a társas kultúra fejlesztése, a testi és lelki egészségre nevelés, felelősségvállalás másokért és önkéntesség, médiatudatosságra nevelés, a tanulás tanítása. A kulcskompetenciák fejlesztéséhez is hozzájárul.

Fejlesztési célok

Reprodukció. Az éneklésre épülő tanítás első lépéseként a tanulóknak az éneklés örömeinek és helyes szokásainak kialakítása játszott a fő szerepet. Ebben az életkorban már az éneklés tisztasága, kifejező ereje, a zenei stílusnak megfelelő előadásmód, a kommunikatív muzikalitás kialakítása kerül a fejlesztés középpontjába. A magyar és más népek zenéje továbbra is jelen van az énekes anyagban, azonban a hangsúly folyamatosan eltolódik a klasszikus szemelvények irányába, majd a 7. és 8. osztályban a populáris zene szemelvényei is megjelennek a tananyagban. Ezek elemzésénél fontos, hogy rámutassunk arra, hogy a klasszikus zene fordulatai, formai megoldásai miként hatnak alapvetően, meghatározóan e művek stílusára. A tanulók a zenei elemeket improvizációs, kreatív játékos és intellektuális feladatokkal is gyakorolják.

Zenehallgatás. A felső tagozat zenehallgatási anyagára a sokszínűség jellemző. Elsődleges cél a stílus jellegzetességeinek megismertetése: szerkesztés módok, formai megoldások, egy-egy zeneszerzőre jellemző alkotói sajátosságok bemutatása. A felső tagozatos zenehallgatásra ajánlott alkotások többsége nagy lélegzetű, előkészítése, többszöri meghallgatása és feldolgozása sokszor meghaladja a tanítási óra adta időkeretet. Inspiráljuk a tanulókat órán kívüli meghallgatására is és más, az órai anyaghoz kapcsolódó zeneművek megismerésére.

A tantárgy óraterve 5-8. évfolyam

/ A feketével jelölt óraszámok az angol tagozatos osztályokra vonatkoznak, a sárgával jelölt pedig a német nemzetiségi tagozatos osztályokra vonatkoznak

ÉNEK-ZENE	5. évfolyam	5. évfolyam	6. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam	8. évfolyam
Heti óraszám	1	2	1	1	1	1	1	1
Éves óraszám	36	72	36	36	36	36	36	36

5–6. évfolyam

A fenti életszakaszban a fejlesztés fő célja a tanuló továbbvezetése a tevékenységközpontú zenei megismerés folyamatában. Cél továbbá, hogy minél több játékos és kreatív módszert használjanak képzeletük fejlesztésére. A közös éneklések, zenélések, mint a személyiség egészséges fejlődésének nélkülözhetetlen formái segítik a másokkal történő harmonikus együttműködést, a közösségi összetartozás érzését, az önkifejezés, az önismeret belső készletének kialakulását. Kodály útmutatása szerint, az így megszerzett tapasztalatok elvezetnek a remekművek befogadásához.

A tanulók tovább ismerkednek a klasszikus zenekar hangszereivel, valamint magyar népi hangszerekkel is.

A zenei készségfejlesztés célja ebben az életkorban a zenei anyagban megismert ritmus- és ütemfajták megismerése és gyakorlása. A ritmikai, dallami, és hallási készségek fejlesztésében és gyakorlásában egyre nagyobb szerepet kap az önkifejezés, a tanult zenei elemek és eszközök önálló alkalmazása.

A zenehallgatás célja a művek megismerésén túl a zenei kifejezőeszközök mélyrehatóbb elemzése és a zeneművek tágabb történelmi és társadalmi kontextusban való értelmezése. Az értelmezés része a zene keltette gondolatok, érzések, vélemények szóbeli kifejezése is, melyek az érzelmi nevelést segítik.

A témakörök és a fejlesztési feladatok átfedik egymást, egy-egy fejlesztési feladat több különböző témakörben is megjelenik, ezáltal a tanórákon belül is érvényesül a komplexitás.

**Az 5. évfolyamon az ének-zene tantárgy alapóraszám: 68 óra (heti 2 óra),
a nemzetiségi osztályokban 34 óra (heti 1 óra)**

A 6. évfolyamon az ének-zene tantárgy alapóraszám: 34 óra.

5. évfolyam

	A tantárgy heti óraszám	A tantárgy heti óraszám	A tantárgy éves óraszám	A tantárgy éves óraszám
5. évfolyam	1	2	36	72

/ A feketével jelölt óraszámok az angol tagozatos tagozatos osztályokra vonatkoznak a sárgával jelölt pedig a német nemzetiségi tagozatos osztályokra vonatkoznak

A Kerettanterv témakörei:

Tematikai egység címe	Órakeret	Órakeret
I: Zeneművek/Népdalok, műdalok Zenei reprodukció – Éneklés	17 óra	34 óra
II: Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés kreatív zenei tevékenység	4 óra	8 óra
III. Zenei ismeretek/ Zenei írás-olvasás kottaolvasás,	3óra	6 óra
IV.: Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés Zenei befogadás – zeneelméleti alapismeretek	3 óra	6 óra
II . Zeneművek/Zenehallgatási anyag Zenei befogadás – Zenehallgatás	7 óra	14 óra
Részvétel <ul style="list-style-type: none"> • ifjúsági hangversenyeken • a Zenei Világnap alkalmából az iskolában megvalósuló rendezvényen • az ünnepekhez kapcsolódó iskolai műsorok előadásában 	2 óra	4 óra
Össz. óraszám:	36 óra	72 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	I: Zeneművek-zenei reprodukció –népdalok, műdalok éneklés	Órakeret 34óra+2óra 17óra+1 óra
Előzetes tudás	Az alsó tagozatban megismert népzenei és műzenei szemelvények ismerete. Az éneklési és generatív készségek korosztálynak megfelelő szintje, és az átélt zenei élmények mennyiségének megfelelő befogadói kompetencia.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	<p>A tanult dalok feldolgozása dramatizált előadással és tanár, hangszeren játszó osztálytárs, vagy zenei alap által megszólaltatott hangszerkísérettel Különböző stílusú műdalok, kánonok, duettek, zenei szemelvények hallás utáni megtanulása és éneklése kottaképről és emlékezetből Megzenésített versek éneklése tanár, hangszeren játszó osztálytárs, vagy zenei alap által megszólaltatott hangszerkísérettel A tanult dalok feldolgozása a kapcsolódó tánccal, dramatizált előadással és hangszerkísérettel</p> <p><u>Éneklési készség</u></p> <ul style="list-style-type: none"> fejlesztése a korábban elsajátított dalkincs ismétlésével és bővítésével az életkor adta hangyi lehetőségek figyelembevételével (hangterjedelem: a-e”, törekvés a tiszta intonációra) <p><u>Előadói készség:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Éneklését tudja a dalok karakteréhez, hangulatához igazítani Kifejező és stílusos éneklésre való törekvés Előadásában tud hangszerkísérethez és az éneklő közösséghez alkalmazkodni Éneklése az alsóbb évfolyamokban kialakított helyes éneklési szokásokra épül <p><u>Befogadói készség:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Az új dalok egyre értőbb meghallgatása A képzelet használatának szorgalmazása a zeneművek befogadása közben <p><u>Alkotói készség:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Aktív részvétel szorgalmazása az alkotói folyamatokban A megélt élmények feldolgozásának segítése 	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A „, c”-angol tagozatos osztályban 50, Az „,a és b”- német tagozat osztályban 26 dal megismerése Magyar népzene: válogatás régi rétegű és új stílusú népdalokból Magyar történelmi énekek: az 1848–49-es szabadságharc dalai Nemzeti énekeink: Erkel Ferenc–Kölcsey Ferenc: Himnusz, Egressy Béni–Vörösmarty Mihály: Szózat éneklése fejből. Más népek dalai, Többszólamúság: kánonok, könnyű reneszánsz A dalanyag tiszta, kifejező, éneklése, kiscsoportos és egyéni előadásmódban, törekvés a stílusos éneklésre. A dalokban előforduló népi kifejezések értelmezése A dalok témájához, karakteréhez igazodó tempók, éneklési módok megismerése. Népdalok a magyar népzene régi és új rétegéből, más népek dalai és műdalok hallás utáni megtanulása, éneklése kottaképről és emlékezetből, szöveggel</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> verbális kifejezőkészség fejlesztése. <i>Hon- és népismeret:</i> paraszti életmód <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> magyar történelmi énekek és a magyar történelem párhuzamai. <i>Erkölcstan:</i> mű (szöveg) értelmezése erkölcsi szempontok alapján. <i>Dráma és tánc:</i> Népdal-néptánc, hangszeres népzene, a tánc funkciója.</p>

<p>A tanult dalok tiszta intonációjának fejlesztése az éneklés helyes szokásainak gyakorlásával és szolmizációs éneklésével A tanult magyar népdalok meghallgatása tanári előadásban, adatközlő által és feldolgozott formában is</p>	
<p><i>Dalok a mindennapi élet, munka, szerelem témaköreiből</i> A bundának nincs gallérja; A kapuban a szekér; A karádi faluvégen ; Aki dudás; Árpá is van; Az ürögi faluvégen, Csínom Palkó, Csínom Jankó ; Dudaszó hallatszik ; Erdő, erdő, de magos a teteje; Egy kis kertet keríttek ; Erdő, erdő, erdő; Érik a szőlő; Esik az eső, ázik a heveder; Hej, Dunáról fúj a szél; Hidló végén; Hol jártál az éjjel; Hull a szilva; Jaj, de beteg vagyok; Jó gazdasszony vagyok én; Kicsi vagyok, nagy az eszem; Kitrákotty – mese; Megyen már a hajnalcsillag lefelé; Még azt mondják, nem illik; Megismerni a kanászt; Összegyűltek, összegyűltek; Póda Péter, Póda Pál; Régi táncdal, Sej, Nagyabonyban; Száraz tónak nedves partján; Úgy tetszik, hogy jó helyen vagyunk itt; + Szamáca;; Nem vagyok én; Sej, a szakcsi utca; Csillagok, csillagok;</p> <p><i>Műzenei szemelvények, más népek dalai</i> M. Praetorius: Viva la Musica (kánon); J.S. Bach: Üdv rád és házad népére; L. van Beethoven: A mormotás fiú dala; Johannes Brahms: Bölcsődal; Bárdos Lajos: Szép kis család; Szőnyi Erzsébet: Postaváró (amerikai dallam); A kis lányok (cseh népdal.); Édes fülmile (tatár népdal.); Pál, Kata, Péter (francia); Áll egy ifjú nyírfá (orosz népdal.)</p> <p><i>Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra</i> Báránkámon csengő szől; Bárcsak régen felébredtem volna; Föl, föl vitézek; Haj, ki, kische, haj; Kossuth Lajos azt írta; Pásztorok, keljünk fel; Új esztendő; Regős ének, Talalaj, talalaj, Tóth Lőrinc</p>	
<p>Javasolt tevékenységek</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Régi és új stílusú népdalok éneklése – Gyermekjátékok, táncok előadása – Népszokások eljátszása – Részvétel az ünnepekhez kapcsolódó iskolai műsorok előadásában – Részvétel az iskolai kórus munkájában – Részvétel a Zenei Világnap alkalmából az iskolában megvalósuló rendezvényen – Himnusz, Szózat éneklése – Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult dalok kapcsán
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Himnusz, Szózat, Régi és új stílusú népdal; kvintváltás; ereszkedő és kupolás dallamvonal; a cappella; kamaraének – társasének; tempo giusto, parlando, rubato, mezzoforte.</p>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	II: Zenei ismeretek – Ritmus fejlesztés, kreatív zenei tevékenység	Órakeret 8 óra/4 óra
Előzetes tudás	Az alsó tagozatban megismert ritmuselemekkel és ritmus osztinató. Zenei kérdés-felelet alkotása ritmussal és dallammal.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<ul style="list-style-type: none"> – Páros és páratlan lüktetés felismerése hallás és kottakép alapján – Az énekes és a zenehallgatási anyag metrikai és ritmikai jellemzőinek megfigyelése, reprodukciója – Váltakozó ütemek megfigyelése az énekes- és zenehallgatási anyagban – Alkotói készség: páros és páratlan lüktetésű ritmussorok alkotása a tanult ritmusokkal hiányos ritmussorok tud kiegészítése vagy teljes megalkotása a megadott formai kereteken belül tá-titi, szinkópa, nyújtott és éles ritmusokkal, tizenhatodokkal. 	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Ritmus, metrum</p> <p>A tanult ritmusértékek bővítése a 16-od, kis éles és nyújtott ritmussal.</p> <p>Ismeri és használja gyakorló nevüket, grafikai jelüket és értéküket</p> <p>Kreatív gyakorlatok, verssorok ritmizálása, osztinató.</p> <p>Páros-páratlan metrumok váltakozásának megéreztetése mozgásos gyakorlatokkal.</p> <p>Egyszerű, stilizált tánclépésekből lépéssor kombinálása régi korok zenéjéhez.</p> <p>Dallami improvizáció:</p> <p>Zenei forma alkotás:</p> <p>Kérdés-felelet játékok funkciós környezetben, négy és nyolcütemes egységekben.</p> <p>Zenei forma alkotása visszatérő elemekkel (rondó).</p> <p>Változatos ritmusképletek használata.</p>	
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> – A dalok ritmusának hangoztatása – Ritmuskánon, felelgetős a tanárral, később az osztály csoportjai között – Improvizáció, kreativitás támogatása a tanult ritmikai elemek felhasználásával – Egyszerűbb ritmushangszerek készítése
Kulcsfogalmak/ fogalmak	. Kis éles, kis nyújtott ritmus; tizenhatod; váltakozó ütem

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	III: Zenei ismeretek – Zenei írás-olvasás kottaolvasás, zeneelméleti alapismeretek	Órakeret 6 óra-3 óra
Előzetes tudás	Az alsó tagozatban az énekléssel és a generatív tevékenységekkel megszerzett és egyre gazdagodó ritmikai, metrikai és dallami ismeretek. A tanult ritmikai és dallami elemek felismerése kézjelről, betűkottáról, hangjegyről és azok hangoztatása tanári segítséggel, csoportosan.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	További ritmikai, metrikai és dallami elemek elsajátításával a zenei reprodukció fejlesztése. Előkészítést követően rövid, az énekelt szemelvényeknél könnyebb olvasógyakorlatok reprodukciója a felismerő kottaolvasás és a fejlődő belső hallás segítségével.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>ISMERETEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – a tizenhatod – formációk grafikai képe és írása – a kis éles és kis nyújtott ritmusok grafikai képe és írása – a tiszta hangközök grafikai képe és írása – az abszolút hangnevek <p>FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – ritmusgyakorlatok olvasása és hangoztatása – az új ritmikai elemek felismerése kottaképben – az új ritmikai elemek leírása rövid gyakorlatokban – a tiszta, hangközök megfigyelése, megnevezése és írása – a tanult hangközök éneklése tanári segítséggel – a tanult hangközök megszólaltatása egyidejűleg is, énekelv hangszereken próbálva – rövid dallamok írása betűkottáról hangjegybe, C-dó 	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> jelek és jelrendszerek ismerete.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> vizuális jelek és jelzések használata.</p> <p><i>Matematika:</i> számsorok, törtek.</p>
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> – A zenei elemek grafikai megjelenítése – Zenei kérdés, válasz rögtönzése – Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult dallami elemek felhasználásával <p>Az elektronikus média által nyújtott lehetőségek tanári irányítású használata</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	abszolút hangnevek, violinkulcs, tempójelzések: allegro, andante,

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	IV: Zenei ismeretek– hallásfejlesztés	Órakeret 6 óra-3 óra
Előzetes tudás	Figyelem a zenehallgatásra, fejlett hangszínhallás, valamint fejlődő formaérzék.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az énekléssel és a generatív tevékenységekkel fejlesztett differenciált hallási készség és zenei memória	

Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>ISMERETEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – Tiszta kvint, tiszta kvárt, tiszta oktáv <p>FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – A tiszta hangközök felismerése és megnevezése – A szekund hangzatakotó szerepének érzékelése és megértése – Az énekelt és a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódó dallami elemek megfigyelése és megnevezése – A tanult dalok, egyszólamú zenei részletek követése kottából – Az intonációs készség és a megosztott figyelem képességének fejlesztése a többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével – A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézjelről történő éneklése – Alkotói készség: az 1. – 4. osztályban és az újonnan tanult zenei elemeket készség szinten, alkotó módon tudja használni (Rövidebb pentaton és hétfokú dallamokat tud kiegészíteni, befejezni és egyszerűbb formában megalkotni.) 		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés, értelmezés.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> táncjátékok a nép- és műzenében.</p>
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> – A zenei elemek vizuális megjelenítése kézjelekkel – Zenei kérdés, válasz rögtönzése – Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult dallami elemek felhasználásával – Az elektronikus média által nyújtott lehetőségek tanári irányítású használata 	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hangköz;	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	V: Zeneművek / Zenehallgatási anyag zenei befogadás	Órakeret 14 óra+2 óra /7 óra+ 1 óra
Előzetes tudás	Egyes tanult zenei műfajokat, formákat, hangszercsoportokat felismerik. Ezeket a zenei folyamatokat figyelemmel tudják kísérni és zenei kifejezésekkel is meg tudják nevezni.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A népzene tárházából és a megjelölt korok zeneműveiből válogatva a tanulók érdeklődését erősítve törekvés a zeneirodalom remekműveinek megismertetésére. verseny-látogatásra nevelés.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Az énekes anyaghoz kapcsolódó eredeti népzenei felvételek meghallgatása, ezek művészi szintű adaptációi mai autentikus előadóktól.</p> <p>ISMERETEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a legelterjedtebb magyar népi hangszerek (pl.tekerő, duda, cimbalom, citera, doromb, furulya, tárogató, síp) ismerete – A hangszerek megkülönböztetése és azonosítása a következő szempontok szerint: dallamhangszer, ritmushangszer, műzenei és népi hangszer – A karmester és a karvezető különböző szerepének megértése – A madrigalizmus (szövegfestés) megfigyelése a különböző korokban szöveges és abszolút zenében – A klasszikus zenekar hangszercsaládjainak felsorolása, és alapvető hangszereinek megnevezése (fafúvók rézfúvók, vonós, ütős) <p>FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – A zene keltette érzések, gondolatok, vélemények megfogalmazása tanári kérdések segítségével – Párhuzamok felismerése a régmúlt, közelmúlt és a jelen zenei megnyilvánulásai között a hallgatott zenékben – Jellegzetes hangszerek, hangszercsoportok kapcsolása a megismert népzenei és műzenei stílusokhoz/műfajokhoz – Befogadói készség: kapcsolatot talál a dalokban, zeneművekben megjelenő élethelyzetek és saját élete között. – Azonosítani tudja a különböző zenei karaktereket – Követni tudja a rövidebb zenei formahatárokat, tagolásokat akár énekes, akár hangszeres részletek tekintetében – Más népek zenéje, világzenei feldolgozások nemzetiségeink zenei hagyományainak megismerése. – Reneszánsz kórusdalok, barokk szemelvények. – A művek megismerésén, elemzésén keresztül a kultúrabefogadás szándékának erősítése (pl. hangverseny-látogatás motivációs szerepének felhasználásával). 	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> magyar történelmi énekek, irodalmi párhuzamok.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> történelmi korok, korstílusok.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> zeneművek erkölcsi tartalma, üzenete, viselkedési normák.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> Reneszánsz táncok, táncformák, zenés játék.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> művészettörténeti stíluskorszakok.</p>

<p style="text-align: center;">Javasolt tevékenységek</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Részvétel ifjúsági hangversenyeken – Élménybeszámoló készítése a hallott hangversenyek kapcsán – Adatgyűjtések a zenetörténet feldolgozásához – A lakóhely zenei emlékeinek összegyűjtése, megtekintése – Kiselőadás készítése különböző hangszerekről, zenei műfajokról, zeneszerzőkről, zeneművészekről – Kiselőadás készítése a népzenei gyűjtések történetéről – Kiselőadás a hangszerekről (megszólaltatási módjuk, felépítésük, képek, videók, animációk, applikációk felhasználásával) – Az elektronikus média által nyújtott lehetőségek tanári irányítású használata
<p style="text-align: center;">Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Népi és klasszikus hangszeres családok és hangszerek; karmester; karvezető, programzene; színpadi zene; alkalmazott zene; cselekmény, műfaj; funkció; zenei téma; komolyzene, könnyű zene; a vegyes kar szólamai (szoprán, mezzo, alt, tenor, bariton, basszus), Gregorián ének, reneszánsz tánc, madrigál, dal, daljáték, menüett, szvit, concerto.</p>

<p style="text-align: center;">A fejlesztés várt eredményei az 5. évfolyam végén</p>	<p>Az énekes anyagból 50/ 26 dalt (40/20 magyar népdal, 1 gregorián ének, 2 katonadal 1848–49-ből, 2 kánon) és zenei szemelvényt emlékezetből énekelnek stílusosan és kifejezően csoportban és egyénileg is. Törekvés a többszólamú éneklésre. A generatív készségfejlesztés eredményeként továbbfejlődött érzetük, metrum-, ritmus-, formaérzékük és dallami készségük.</p> <p>A tanult zenei elemeket felismerik. Előkészítés után a tanult zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatokat szolmizálva olvasnak. Képesek egy-egy zenemű tartalmát közvetítő kifejezőeszközöket, megoldásokat felismerni és megnevezni. (tempó, karakter, dallam, hangszín, dinamika, formai megoldások).</p> <p>A zenehallgatásra ajánlott, többféle stílusból, zenei korszakból kiválasztott, többször meghallgatott zeneművek egy részét felismerik hallás után.</p>
---	--

Ajánlott zenehallgatási anyag: Zenehallgatási anyag – 5. osztály

Magyar népzene., Dunántúli ugrós táncok

Gregorián énekek a magyar és európai gregorián hagyomány alapján.

Zene Mátyás király udvarából (Pavane, Gaillarde, Basse dance, Balle)

Henry Purcell: Trombita fanfár

Johann Sebastian Bach:

- Máté passió
- Parasztkantáta: (Mer hahn en neue Oberkeet)

Georg Friedrich Händel:

- Tűzijáték szvit;
- Vizi zene

Kodály Zoltán:

- Hány János
- Székelyfonó
- Karácsonyi pásztortánc(gyerekkar)

Bárdos Lajos: Régi táncdal (vegyeskar)

Bartók Béla:

- Magyar képek: Este a székelyeknél;
- Ürögi kanásztánc;
- Román népi táncok: 6., 7. tétel

John Williams: Csillagok háborúja – induló

6. évfolyam

	A tantárgy heti óraszám	A tantárgy heti óraszám	A tantárgy éves óraszám	A tantárgy éves óraszám
	1	1	36	36

/ A feketével jelölt óraszámok az angol tagozatos a sárgával jelölt pedig a német nemzetiségi tagozatos osztályokra vonatkoznak

Tematikai egység címe	Órakeret	Órakeret
I: Zeneművek/Népdalok, műdalok	17 óra	17 óra
II: Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés kreatív zenei tevékenység	4 óra	4 óra
III. Zenei ismeretek/Zenei írás-olvasás kottaolvasás,	3 óra	3 óra
IV.: Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés Zenei befogadás – zeneelméleti alapismeretek	3 óra	3 óra
II . Zeneművek/Zenehallgatási anyag	7 óra	7 óra
Részvétel <ul style="list-style-type: none"> • ifjúsági hangversenyeken • a Zenei Világnap alkalmából az iskolában megvalósuló rendezvényen • az ünnepekhez kapcsolódó iskolai műsorok előadásában 	2 óra	4 óra
Össz. óraszám:	36 óra	36 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	I: Zeneművek/Népdalok, műdalok	Órakeret 17 óra+1 óra
Előzetes tudás	Az 5. osztályban megismert népzenei és műzenei szemelvények ismerete. Az éneklési és generatív készségek korosztálynak megfelelő szintje, és az átélt zenei élmények mennyiségének megfelelő befogadói kompetencia.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanult dalok feldolgozása dramatizált előadással és tanár, hangszeren játszó osztálytárs, vagy zenei alap által megszólaltatott hangszerkísérettel kapcsolódó táncsal, dramatizált előadással</p> <p>Különböző stílusú műdalok, kánonok, duettek, zenei szemelvények hallás utáni megtanulása és éneklése kottaképről és emlékezetből</p> <p>Megzenésített versek éneklése tanár, hangszeren játszó osztálytárs, vagy zenei alap által megszólaltatott hangszerkísérettel</p> <p><u>Éneklési készség</u></p> <ul style="list-style-type: none"> fejlesztése a korábban elsajátított dalkincs ismétlésével és bővítésével az életkor adta hangyi lehetőségek figyelembevételével (hangterjedelem: a-e”, törekvés a tiszta intonációra) <p><u>Előadási készség:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Éneklését tudja a dalok karakteréhez, hangulatához igazítani Kifejező és stílusos éneklésre való törekvés Előadásában tud hangszerkísérethez és az éneklő közösséghez alkalmazkodni Éneklése az alsóbb évfolyamokban kialakított helyes éneklési szokásokra épül <p><u>Befogadói készség:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Az új dalok egyre értőbb meghallgatása A képzelet használatának szorgalmazása a zeneművek befogadása közben <p><u>Alkotói készség:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Aktív részvétel szorgalmazása az alkotói folyamatokban <p>A megélt élmények feldolgozásának segítése</p>	

ISMERETEK / FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK	Kapcsolódási pontok
<p>26 dal megismerése</p> <p><i>Dalok a mindennapi élet, munka, szerelem témaköreiből</i></p> <p>A Vargáék ablakja; De szeretnék páva lenni , Duna parton ; Elment a két lány ; Este van már ; A Mátrai Képek dalai: A Vidrócki híres nyája, Elmegyek, elmegyek, Madárka, madárka, Sej, a tari réten; Két tyúkomyavalyi; Nem vagyok én senkinek sem adósa; Nézd meg lányom, nézd meg jól; Ősszel érik babám; Tavaszi szél; A jó lovas katonának</p> <p><i>Műzenei szemelvények, más népek dalai</i></p> <p>John Of Fornsete: Nyár-kánon; Te álomszuszék, ébredj! – angol kánon; Tinódi Lantos Sebestyén: Egri históriának summája; J. Haydn: Falusi jókedv; Fa fölött, fa alatt – szlovák népdal</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> verbális kifejezőkészség fejlesztése.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> magyar történelmi énekek és a magyar történelem párhuzamai.</p>

<p><i>Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra</i> Egressy Béni: Szózat; Ki, s ki népei vagytok ; A kis Jézus megszületett ; Hayes – Kerényi György: Karácsony ünnepén – kánon; A, A, A, a farsangi napokban; Azért, hogy én huszár vagyok; Örvendtes napunk támadt Magyar népzene: válogatás régi rétegű és új stílusú népdalokból Magyar történelmi énekek: az 1848–49-es szabadságharc dalai Más népek dalai, a műzene tonális és funkciós zenei nyelvének megismerését segítve. Zongorakíséretes dalok: bécsi klasszikus és más zenei stílusból. Többszólamúság: kánonok. A dalanyag tiszta, kifejező, éneklése, kiscsoportos és egyéni előadásmódban, törekvés a stílusos éneklésre.</p>		<p><i>Erkölcstan:</i> mű (szöveg) értelmezése erkölcsi szempontok alapján.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> Népdalnéptánc, hangszeres népzene, a tánc funkciója.</p>
<p>Javasolt tevékenységek</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Régi és új stílusú népdalok éneklése – Megzenésített versek, műdalok, zenei szemelvények éneklése, – Részvétel az ünnepekhez kapcsolódó iskolai műsorok előadásában – Részvétel az iskolai kórus munkájában – Részvétel a Zenei Világnap alkalmából az iskolában megvalósuló rendezvényen – Himnusz, Szózat éneklése <p>Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult dalok kapcsán</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Régi és új stílusú népdal, históriás ének, kuruc kori dal, kórusmű.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	: II: Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés kreatív zenei tevékenység	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Az 5. osztályban tanult ritmuselemek, osztinató.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Visszatérő forma és variáció alkotásának fejlesztése. A rögtönzés fejlesztése a következő zenei ismeretek felhasználásával: 6/8-os metrum, felütés, dúr-moll dallami fordulatok, tercparhuzam.	

ISMERETEK / FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK	Kapcsolódási pontok
<ul style="list-style-type: none"> – A tanult ritmusértékek bővítése: kis éles és nyújtott ritmussal. Ismeri és használja gyakorló nevüket, grafikai jelüket és értéküket – Érzékeli a páros, páratlan és a váltakozó ütemet – Az énekes és a zenehallgatási anyag metrikai és ritmikai jellemzőinek megfigyelése, reprodukciója – Váltakozó ütemek megfigyelése az énekes- és zenehallgatási anyagban – a tanult ritmusokkal hiányos ritmussorok tud kiegészítése tá-titi, szinkópa, nyújtott és éles ritmusokkal, tizenhatodokkal. – Kreatív gyakorlatok változatos ritmusképletekkel, 	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> mondatszerkezetek: kérdés és felelet, versek ritmusa, szótagszáma, verssorok ritmizálása.</p> <p><i>Matematika:</i> absztrakt gondolkodás fejlesztése.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> önkifejezés, érzelmek kifejezése többféle eszközzel.</p>

<ul style="list-style-type: none"> - 6/8, 3/4 helyes hangsúlyozása, páros-páratlan metrumok váltakozásának megéreztetése mozgásos gyakorlatokkal. - Zenei forma alkotása visszatérő elemekkel (rondó, variáció) 	<i>Dráma és tánc:</i> stilizált tánclépések.
<p style="text-align: center;">Javasolt tevékenységek</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A dalok ritmusának hangoztatása - Ritmuskánon, felelgetős a tanárral, később az osztály csoportjai között - Improvizáció, kreativitás támogatása a tanult ritmikai elemek felhasználásával
<p style="text-align: center;">Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	Hatnyolcad, dúr, visszatérő forma, Kis éles, kis nyújtott ritmus; tizenhatod; váltakozó ütem

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	III: Zenei ismeretek / Zenei írás, olvasás, zeneelméleti alapismeretek	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Az 5. osztályban megszerzett és egyre gazdagodó ritmikai, metrikai és dallami ismeretek. A tanult ritmikai és dallami elemek felismerése kézjelről, betűkottáról, hangjegyről és azok hangoztatása tanári segítséggel, csoportosan.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	További ritmikai, metrikai és dallami elemek elsajátításával a zenei reprodukció fejlesztése. Előkészítést követően rövid, az énekelt szemelvényeknél könnyebb olvasógyakorlatok reprodukciója a felismerő kottaolvasás és a fejlődő belső hallás segítségével.	

ISMERETEK / FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK	Kapcsolódási pontok
<p>Zeneelméleti ismeretek bővítése, tudatosítás és alkalmazás Ritmikai elemek, metrum: új ütemfajták: 6/8, 3/8, (felütés, csonka ütem, triola.) Módosított hangok grafikai képe és írása Hangközök: kis és nagy szekund, kis és nagy terc. Zenei előadásra vonatkozó jelzések: tempójelzések és dinamikai jelek.</p> <p>FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – ritmusgyakorlatok olvasása és hangoztatása tizenhatodos, kis éles és kis nyújtott ritmusok fordulataival – az új ritmikai elemek felismerése kottaképben – az új ritmikai elemek leírása rövid gyakorlatokban – a tiszta, hangközök megfigyelése, megnevezése és írása – a tanult hangközök éneklése tanári segítséggel – a tanult hangközök megszólaltatása egyidejűleg is, énekelve hangszeren próbálva – rövid dallamok írása betűkottáról hangjegybe, C-dó 	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> jelek és jelrendszerek ismerete.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> vizuális jelek és jelzések használata.</p> <p><i>Matematika:</i> számsorok, törtek.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	6/8, 3/8, felütés, csonka ütem, triola, dúr és moll hangsor, vezetőhang, kis és nagy szekund, kis és nagy terc, basszuskulcs, allegro, andante, mezzoforte, pianissimo.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	IV.: Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Figyelem a zenehallgatásra, fejlett hangszínhallás, valamint fejlődő formaérzék.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az énekléssel és a generatív tevékenységekkel fejlesztett differenciált hallási készség és zenei memória	

ISMERETEK / FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK	Kapcsolódási pontok
<p>Korábbi tevékenységek folytatása, elmélyítése. Formaérzék fejlesztése: visszatéréses kéttagú forma, triós forma, rondó forma, variációs forma.</p> <p>FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK</p> <ul style="list-style-type: none"> – a tiszta, hangközök megfigyelése, megnevezése – a tanult hangközök éneklése tanári segítséggel – a tanult hangközök megszólaltatása egyidejűleg is, énekelve és hangszeren próbálva 	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés, értelmezés.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> táncjátékok a nép- és műzenében.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hangköz, formai egység

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	V: Zeneművek / Zenehallgatási anyag	Órakeret 7 óra+1 óra
Előzetes tudás	Egyes tanult zenei műfajokat, formákat, hangszercsoportokat felismerik. Ezeket a zenei folyamatokat figyelemmel tudják kísérni és zenei kifejezésekkel is meg tudják nevezni.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A népzene tárházából és a megjelölt korok zeneműveiből válogatva a tanulók érdeklődését erősítve törekvés a zeneirodalom remekműveinek megismertetésére. Hangverseny-látogatásra nevelés.	

ISMERETEK / FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK	Kapcsolódási pontok
<p>Az énekes anyaghoz kapcsolódó eredeti népzenei felvételek meghallgatása, ezek művészi szintű adaptációi mai autentikus előadóktól.</p> <p>Más népek zenéje.</p> <p>Zeneirodalmi szemelvények a stílusérzék fejlesztéséhez</p> <ul style="list-style-type: none"> – a bécsi klasszika zeneirodalmából. <p>Zeneirodalmi szemelvények a zeneirodalom széles spektrumából válogatva:</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> magyar történelmi énekek, irodalmi párhuzamok.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> történelmi korok, korstílusok.</p>

<p>vokális művek, hangszeres művek – szerenád, divertimento, szimfónia tétel (triós forma, rondó forma), hangszeres művek (variáció, versenymű), daljáték/operarészletek. Hangszínhallás és többszólamú hallás készség fejlesztése: énekes hangfajok ismerete (szoprán, mezzo, alt, tenor, bariton, basszus), A zeneirodalom gazdagságának, műfaji sokszínűségének megismerése. A művek megismerésén, elemzésén keresztül a kultúrabefogadás szándékának erősítése (pl. hangversenylátogatás motivációs szerepének felhasználásával).</p>	<p><i>Erkölcstan:</i> zeneművek erkölcsi tartalma, üzenete, viselkedési normák. <i>Dráma és tánc:</i> Zenés játék, opera cselekménye.</p>
<p>Javasolt tevékenységek</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Részvétel ifjúsági hangversenyeken – Élménybeszámoló készítése a hallott hangversenyek kapcsán – Adatgyűjtések a zenetörténet feldolgozásához – A lakóhely zenei emlékeinek összegyűjtése, megtekintése – Kiselőadás készítése különböző hangszerekről, zenei műfajokról, zeneszerzőkről, zeneművészekről – Kiselőadás készítése a népzenei gyűjtések történetéről – Kiselőadás a hangszerekről (megszólaltatási módjuk, felépítésük, képek, videók, animációk, applikációk felhasználásával) <p>Az elektronikus média által nyújtott lehetőségek tanári irányítású használata</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Dal, daljáték, opera, szerenád, divertimento, versenymű, szimfónia.</p>

<p>A fejlesztés várt eredményei a 6. évfolyam végén</p>	<p>Az énekes anyagból 26 dalt (5 magyar népdal, 3 történeti ének, 2 műdal) és zenei szemelvényt emlékezetből énekelnek stílusosan és kifejezően csoportban és egyénileg is. Törekvés a többszólamú éneklésre. A generatív készségfejlesztés eredményeként tovább fejlődött érzetük, metrum-, ritmus-, formaérzékük és dallami készségük. A tanult zenei elemeket felismerik. Előkészítés könnyebb gyakorló feladatokat szolmizálva olvasnak. Képesek egy-egy zenemű tartalmát közvetítő kifejezőeszközöket, megoldásokat felismerni és megnevezni. (tempó, karakter, dallam, hangszín, dinamika, formai megoldások). A többször meghallgatott zeneműveket felismerik hallás után. A zenehallgatásra ajánlott, többféle stílusból, zenei korszakból kiválasztott zeneművek egy részét megismerték.</p>
--	---

Ajánlott zenehallgatási anyag: Zenehallgatási anyag - 6.osztály

Kapuvári verbunk (Magyar népzenei antológia)

Kodály Zoltán:

- Lengyel László, Gergely-járás – részlet
- Kállai kettős – vegyes kar, népi zenekari kísérettel;
- Mátrai képek - vegyeskar

Bartók Béla: Magyar képek – Medvetánc; Gyermekeknek – Fa fölött, fa alatt

Hans Leo Hassler: Gagliarda - vegyeskar, olasz nyelven

Georg Friedrich Handel: Vízizene – D- dúr szvit I. tétel

Joseph Haydn szimfóniái közül: G-dúr, „Üstdobütés” szimfónia

Wolfgang Amadeus Mozart: Egy kis éji zene (Eine kleine Nachtmusik), K. 525

Wolfgang Amadeus Mozart: A varázsfuvola (Die Zauberflöte), K. 620 – részletek

Ludwig van Beethoven: D-dúr hegedűverseny, op. 61 IV. tétel

Ludwig van Beethoven: IX. szimfónia IV. tétel – Örömóda